

A II. declinációs -er végű főnevek

A problémáról már az előző olvasmány nyelvtanában szó esett, ott egy melléknévként viselkedő szót ragoztunk, itt az alkalom, hogy a főneveket is bemutassuk. Pl. *puer, puerī, m.* – fiú. Mint a szótári alak mutatja, az -e- végig meg fog maradni a ragozás során:

	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
<i>Nom.</i>	<i>puer</i>	<i>puerī</i>
<i>Acc.</i>	<i>puerum</i>	<i>puerōs</i>
<i>Gen.</i>	<i>puerī</i>	<i>puerōrum</i>
<i>Dat.</i>	<i>puerō</i>	<i>puerīs</i>
<i>Abl.</i>	<i>puerō</i>	<i>puerīs</i>

Most lássunk olyan főnevet, amelyből kiesik az -e-: *ager, agrī, m.* – (szántó)föld

	<i>Singularis</i>	<i>Pluralis</i>
<i>Nom.</i>	<i>ager</i>	<i>agrī</i>
<i>Acc.</i>	<i>agrum</i>	<i>agrōs</i>
<i>Gen.</i>	<i>agrī</i>	<i>agrōrum</i>
<i>Dat.</i>	<i>agrō</i>	<i>agrīs</i>
<i>Abl.</i>	<i>agrō</i>	<i>agrīs</i>

A III. declinatio

A III. *declinatio* különböző töltípusú névszók ragozása. *Singularis nominativusuk* egészen eltérő lehet. Egyaránt vannak benne hím-, nő- és semlegesnemű szavak, tehát **a III. declinatio esetében különösen fontos, hogy a szavak teljes szótári alakját pontosan tanuljuk meg.** A szótári alakkal ezúttal vigyázni kell, ti. a szótárak a genitívusi alakot csak attól a betűtől kezdve adják meg, ahonnan a szó gyöke változik vagy változhat: *hom|ō, -inis, m.* értendő: *homō, hominis...*; *cap|ut, -itis, n.* értendő: *caput, capitis...*; *uxor, -ōris, f.* értendő: *ux|or, uxōris...* Ez utóbbi esetben történhetne hangtani változás, de nem következik be, ezt is jelezni kell, ezért *-ōris* a genitívus. A szótári alakból az is kiderül, mi lesz az a szógyök, amihez a ragokat tesszük. **Ha a genitívus -is ragját levágjuk, megkapjuk a ragozandó részt:** *caput, capit|is: capit-* lesz a változatlan része minden ragozott alaknak; *homō, homin|is: homin-*; *uxor, uxōr|is: uxor-* fog szerepelni minden rag előtt.

Találhatók a III. declinatioiban mássalhangzós tövű és -i tövű szavak. Az -i tövűeken belül további két kategóriát különíthetünk el: vannak ún. „gyenge” és „erős” -i tövű szavak.